

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy
17/2022

Ombudsman pre deti v členských štátoch Európskej únie

Vypracovala: JUDr. Helena Latáková, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.,
riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Bratislava
máj 2022

Anotácia: Analýza sa zameriava na postavenie ombudsmana pre deti, na jeho voľbu a vymenovanie, funkčné obdobie, vybrané povinnosti a oprávnenia, ktoré sú s funkciou ombudsmana spojené. Zároveň približuje osobitosti legislatív, ktoré sú v porovnaní s poriadkami iných členských štátov výnimočné alebo zaujímavé.

Kľúčové slová:
ombudsman pre deti, práva detí

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Ombudsman pre deti v členských štátoch Európskej únie

Anotácia

Analýza sa zameriava na postavenie ombudsmana pre deti, na jeho voľbu a vymenovanie, funkčné obdobie, vybrané povinnosti a oprávnenia, ktoré sú s funkciou ombudsmana spojené. Zároveň približuje osobitosti legislatív, ktoré sú v porovnaní s poriadkami iných členských štátov výnimočné alebo zaujímavé.

Kľúčové slová:

ombudsman pre deti, práva detí

Ombudsman for Children in the Member States of the European Union

Annotation:

The analysis deals with the position of the ombudsman for children, the election and the appointment, the term of office, selected duties and powers that are associated with the ombudsman's authority. The analysis focuses on the peculiarity of legislation of particular member states mainly in what is exceptional or interesting in comparison with the legislation of others.

Keywords:

ombudsman for children, children's rights

Obsah

1	Úvod	5
2	Základné informácie.....	6
2.1	Ombudsman pre deti ako samostatný úrad	6
2.2	Súčasť agendy ombudsmana pre ochranu ľudských práv	7
2.3	Rakúsko.....	7
2.4	Nemecko	8
3	Prehľad	9
3.1	Slovensko.....	9
3.2	Belgicko	10
3.3	Bulharsko.....	12
3.4	Česko	13
3.5	Cyprus	13
3.6	Dánsko.....	14
3.7	Estónsko	15
3.8	Fínsko.....	16
3.9	Francúzsko.....	17
3.10	Grécko	19
3.11	Holandsko	20
3.12	Chorvátsko	21
3.13	Írsko	21
3.14	Litva.....	22
3.15	Lotyšsko	23
3.16	Luxembursko	24
3.17	Maďarsko	25
3.18	Malta	25
3.19	Poľsko	26
3.20	Portugalsko.....	27
3.21	Rumunsko.....	28
3.22	Slovinsko.....	29
3.23	Španielsko.....	30
3.24	Švédsko.....	31
3.25	Taliansko	31
4	Zhrnutie.....	33
5	Použité zdroje	40

1 Úvod

Jednou z významných udalostí v roku 1989 bolo prijatie *Dohovoru o právach dieťaťa* Valným zhromaždením OSN. Táto udalosť ovplyvnila smerovanie ochrany práv detí vo všetkých signatárskych štátoch a deklaratórne potvrdila postavenie detí ako sociálnych, ekonomických, politických, občianskych a kultúrnych aktérov. Nie je to inak ani v členských štátoch Európskej únie. Tá, zaväzujúc sa v čl. 3 ods. 3 *Zmluvy o Európskej únii*, si stanovuje cieľ podporovať ochranu práv dieťaťa.¹ Tieto práva preto v danom rozsahu, ako boli stanovené a ako prirodzene dieťaťu prináležia, dostali aj svoj kontrolný mechanizmus, preventívny i následný. Vo všetkých štátoch Európskej únie tak vznikli nezávislé orgány na ochranu práv detí, ktorých postavenie je samostatné alebo tvorí súčasť ochrancu práv so všeobecným zameraním.

V predkladanej analýze sa venujeme porovnaniu postavenia ombudsmanov pre deti alebo ombudsmanov pre ľudské práva, ktorých súčasťou je agenda ochrany detských práv, pokiaľ štát nezriadil osobitný úrad, a to vo všetkých členských štátoch Európskej únie.

Prvá časť analýzy poskytuje základné informácie o zriadení úradov, dĺžke funkčného obdobia ombudsmanov, skladaní sľubu alebo existencii imunity vyplývajúcej z funkcie ombudsmana, a to v akejkoľvek forme. Samostatne sme do prvej časti analýzy vyčlenili Nemecko a Rakúsko. Disponujú natoľko rozsiahlou úpravou v otázke zriaďovania inštitúcií alebo špecifickou legislatívou v každej spolkovej krajine, že sme tieto štáty do celkového vyhodnocovania bližšie nezahŕňali.

Druhá časť analýzy má cieľ priniesť komplexný prehľad o postavení ombudsmanov pre deti s ohľadom na základné dokumenty, právne predpisy upravujúce podmienky voliteľnosti a spôsob voľby ombudsmana. Prihliada na spracované poznatky týkajúce sa každoročne podávaných správach o činnosti ombudsmana, na platové pomery a financovanie úradov, ako aj na dôsledky nesplnenia povinností zo strany kontrolovaných osôb. V neposlednom rade sú v druhej časti prínosné zaujímavosti, ktoré odlišujú postavenie konkrétneho ombudsmana pre deti a jeho úradu vo vzťahu k ombudsmanom z iných členských štátov.

V zhrnutí sumarizujeme niektoré sledované spoločné alebo rozdielne prvky z prvej a druhej časti analýzy a porovnávame ďalšie náležitosti legislatív, ich spracovanie, prípadné lehoty zakotvené v ustanoveniach základných dokumentov, vedenie mediácie alebo peňažné sankcie zo strany ombudsmana v prípade neposkytnutia súčinnosti kontrolovanými osobami.

¹ EU action on the rights of the child. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/eu-action-rights-child_en [cit. 13.05.2022].

2 Základné informácie

V tejto kapitole sa venujeme vzájomnému porovnaniu členských štátov Európskej únie vo vzťahu k ombudsmanom pre deti a ich:

- úradu zriadeného samostatne,
- postaveniu ako odboru zriadeného v rámci úradu ombudsmana zastrešujúceho ochranu ľudských práv vo všeobecnosti.

Sledujeme základné ukazovatele upravené priamo v právnom predpise:

- funkčné obdobie,
- skladanie sľubu, a
- imunitu, ktorá môže byť stanovená vo všeobecnosti alebo v akejkoľvek forme (v niektorých štátoch je stanovená len v občianskoprávnej rovine).

V [Kapitole 4 Zhrnutie](#) vybrané oblasti rozoberáme bližšie a rozvíjame ich s prihliadnutím na dĺžku funkčného obdobia a prípadného znovuzvolenia ombudsmana, na aspekty skladania sľubu pri prevzatí mandátu a konkrétne príklady imunit (či už výrokové alebo trestnoprávne), keďže v tabuľkách sú uvedené len dáta týkajúce sa akéhokoľvek typu imunity. V tabuľkách ani v prehľade sme nezahrnuli dva štáty Európskej únie z dôvodu osobitosti ich úpravy vzhľadom na ich všeobecnú federálnu a odlišnú spolkovú úroveň. Rozoberáme ich samostatne v podkapitolách [2.3 Rakúsko](#) a [2.4 Nemecko](#).

2.1 Ombudsman pre deti ako samostatný úrad

Medzi štáty, ktoré zriaďujú ombudsmana pre deti ako samostatný úrad, osobitne od úradu ombudsmana pre ľudské práva vo všeobecnosti, pričom jeho postavenie a právomoci upravuje osobitný právny predpis, zaraďujeme aj Slovensko.

Tabuľka č. 1: Ombudsman pre deti

štát	názov	funkčné obdobie	sľub	imunita
Slovensko	Komisár pre deti	6 rokov	✗	✗
Belgicko	Komisár pre práva detí (Flámsko)	6 rokov	✓	✗
	Generálny delegát (Valón.-Brusel)	6 rokov	✗	✗
Cyprus	Komisár pre ochranu detských práv	6 rokov	✓	✓
Fínsko	Ombudsman pre deti	5 rokov	✗	✗
Chorvátsko	Ombudsman pre deti	8 rokov	✓	✓
Írsko	Ombudsman pre deti	6 rokov	✗	✗
Litva	Ombudsman pre deti	4 roky	✓	✗
Luxembursko	Ombudsman pre deti a mladistvých	8 rokov	✓	✗
Malta	Komisár pre deti	3 roky	✗	✗
Poľsko	Ombudsman pre deti	5 rokov	✓	✓
Švédsko	Ombudsman pre deti	6 rokov	✗	✗
Taliansko	Garant pre deti a mladistvých	4 roky	✗	✗

Zdroj: Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

2.2 Súčasť agendy ombudsmana pre ochranu ľudských práv

V Tabuľke č. 2 sú vymenované členské štáty Európskej únie, ktoré nezriaďujú ombudsmana pre deti ako samostatný úrad. Ochrana práv detí je preto súčasťou (či už ako odbor, oddelenie alebo kolégium) už existujúceho ombudsmana so zameraním na ochranu ľudských práv vo všeobecnosti.

Tabuľka č. 2: Ombudsman

štát	názov	funkčné obdobie	sľub	imunita
Bulharsko	Ombudsman	5 rokov	✓	✓
Česko	Verejný ochranca práv	6 rokov	✓	✓
Dánsko	Parlamentný ombudsman (Oddelenie ombudsmana pre deti)	max. 10 rokov	✗	✓
Estónsko	Kancelár spravodlivosti (Oddelenie práv detí a mládeže)	7 rokov	✓	✓
Francúzsko	Ochrana práv (Kolégium ochrany práv detí)	6 rokov	✗	✓
Grécko	Ombudsman	5 rokov	✗	✓
Holandsko	Národný ombudsman (zástupca: Ombudsman pre deti)	6 rokov	✓	✗
Lotyšsko	Ombudsman (Oddelenie pre práva detí)	5 rokov	✓	✓
Maďarsko	Komisár pre základné práva (Oddelenie pre rovnaké príležitosti a práva detí)	6 rokov	✓	✓
Portugalsko	Ombudsman (Oddelenie pre deti, seniorov a osoby so zdravotným postihnutím)	4 roky	✗	✓
Rumunsko	Ombudsman	5 rokov	✓	✓
Slovinsko	Ombudsman pre ľudské práva	6 rokov	✓	✓
Španielsko	Ombudsman	5 rokov	✓	✓

Zdroj: Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

2.3 Rakúsko

Na základe Dohovoru OSN o právach dieťaťa bol v každom spolkovom štáte Rakúska zriadený úrad na obhajobu detí a mládeže s cieľom zabezpečiť osobitnú ochranu záujmov detí a mladých ľudí. V zmysle čl. 8 federálneho ústavného zákona o právach detí² je v Rakúsku vykonávaním tohto zákona poverená spolková vláda. Úrady sú preto zriadené v každej spolkovej krajine.

² Kinder & Jugend Anwaltschaft. Dostupné na: https://www.kjia.at/images/entwurf_bundesverfassungsgesetz_kinderrechtskonvention.pdf [cit. 12.05.2022].

Napríklad v prípade Dolného Rakúska ide o Dolnorakúsky úrad pre obhajobu detí a mládeže,³ ktorý sa riadi spolkovým zákonom o starostlivosti o deti a mládeže.⁴ Ombudsmana volí spolková vláda, ktorú na požiadanie musí ombudsman a jeho úrad informovať o veciach týkajúcich sa riadenia a každé dva roky je povinný vyhotoviť účtovnú závierku.

Inštitúcie určené predpismi (orgány a útvary spolkovkej krajiny, obce, súkromné inštitúcie starostlivosti o deti a mládež, ako aj iné orgány zaoberajúce sa konkrétnym prípadom dieťaťa) sú povinné ombudsmanovi poskytovať súčinnosť, podporu a informácie na plnenie jeho zákonných úloh. Spomínaný dolnorakúsky zákon obsahuje totiž sankcie, ktoré osobám hrozia za jeho porušenie. Zaujímavosťou je, že na účel priblíženia sa občanom je možné zriadiť aj decentralizované kancelárie Dolnorakúskeho úradu pre obhajobu detí a mládeže.

2.4 Nemecko

V Nemecku sa v jednotlivých spolkových krajinách zabezpečuje chod úradu ombudsmana, aby sa mladí ľudia a ich rodiny naň mohli obrátiť, a to v zmysle §9a VIII. knihy Sociálneho zákonníka (SGB)⁵. Na federálnej úrovni existuje združenie – Federálna sieť nezávislých úradov a iniciatív ombudsmana (Bundesnetzwerk Ombudschaft in der Jugendhilfe e.V.)⁶. Sieť existuje od roku 2008 a zaviazala sa posilňovať práva a záujmy mladých ľudí a ich rodín v kontexte starostlivosti o mládež, najmä v oblasti pomoci vo vzdelávaní. Ombudsman pre deti a mládež je zriadený priamo v spolkových krajinách a podlieha spolkovému právu. Mladí ľudia a ich rodiny sa tak môžu na tohto ombudsmana obrátiť so žiadosťou o radu, sprostredkovanie či urovanie konfliktov.

³ NÖ Kinder & Jugend Anwaltschaft. Dostupné na: <http://www.kija-noe.at/> [cit. 12.05.2022]

⁴ Gesamte Rechtsvorschrift für NÖ Kinder- und Jugendhilfegesetz. Dostupné na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrNO&Gesetzesnummer=20000960> [cit. 12.05.2022]

⁵ §9a VIII. kniha SGB. Dostupné na: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_8/_9a.html [cit. 12.05.2022].

⁶ Ombudsmani pre starostlivosť o deti a mládež. Dostupné na: <https://ombudschaft-jugendhilfe.de/> [cit. 12.05.2022].

3 Prehľad

3.1 Slovensko

Komisár pre deti⁷

Základný dokument: zákon o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím⁸

Podmienky voliteľnosti: slovenské občianstvo, bezúhonnosť, plná spôsobilosť na právne úkony, vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, akceptovaná osobnosť reprezentatívnymi organizáciami (podporné stanovisko aspoň piatich organizácií), písomný súhlas s kandidatúrou

Voľba: komisára volí Národná rada SR z kandidátov navrhnutých príslušným výborom Národnej rady SR. Návrh na kandidáta na komisára môže príslušnému výboru predložiť len poslanec Národnej rady SR.

Správa o činnosti: áno, každý rok Národnej rade SR do konca marca

Iné správy alebo informácie: komisár môže predložiť Národnej rade SR mimoriadnu správu, ak došlo k závažnému porušeniu alebo sa neprávosť týka väčšieho počtu detí.

Platové pomery, financovanie: plat v rovnakej výške ako poslanec Národnej rady SR, paušálne náhrady, financovanie zo štátneho rozpočtu

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej komisárom: ak orgán v jeho pôsobnosti neprijme nápravu alebo nesplní povinnosť podľa zákona, komisár uvedené nahlási nadriadenému orgánu, ak taký nemá, komisár predloží informáciu na rokovanie vlády SR.

Zaujímavosti:

- Predpokladom úspešnej kandidatúry na komisára je okrem iného predloženie podporného stanoviska najmenej piatich reprezentatívnych organizácií (tzv. akceptácie kandidáta reprezentatívnymi organizáciami, za ktoré sa považujú občianske združenia alebo neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, ak majú predmet činnosti v oblasti presadzovania a ochrany práv detí a pôsobia najmenej 5 rokov v tejto oblasti).

⁷ Komisár pre deti. Dostupné na: <https://komisarpredeti.sk> [cit. 12.05.2022].

⁸ Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/176/20210101> [cit. 12.05.2022].

3.2 Belgicko

Belgicko má dvoch ombudsmanov pre deti volených nezávisle a určených samostatne pre oblasť Flámsko a oblasť Valónsko-Brusel.

Komisár pre práva detí (Flámsko)⁹

Základný dokument: dekrét, ktorým sa zriaďuje komisár pre práva detí a úrad komisára pre práva detí (ďalej len „dekrét“)¹⁰

Podmienky voliteľnosti: belgické občianstvo; vzorné správanie; spôsobilosť na politické a občianske práva; diplom, ktorý umožňuje prístup k pracovnému miestu v triede III v službách flámskeho parlamentu; aspoň 5 rokov odborných skúseností užitočných pre výkon činnosti úradu; tri roky pred výzvou na kandidatúru osoba nevykonávala verejný mandát udelený voľbami.

Voľba: flámsky parlament vymenúva komisára po verejnej výzve na predkladanie prihlášok na základe porovnávacieho výberu – podmienky výberu a výberového konania určuje Flámsky parlament alebo orgán na to určený parlamentom.

Správa o činnosti: áno, každý rok predsedovi flámskeho parlamentu

Iné správy alebo informácie: komisár môže predsedovi flámskeho parlamentu predkladať priebežné správy, ak to považuje za užitočné za účelom ich prediskutovania v pléne parlamentu.

Platové pomery, financovanie: plat, mzda za dovolenku, koncoročný bonus a sociálne dávky štatutárneho zamestnanca

Zaujímavosti:

- Komisár má pri prvom vymenovaní určenú skúšobnú lehotu na 1 rok, ktorá sa započítava do riadneho funkčného obdobia komisára.
- Komisár môže pri výkone svojej činnosti požiadať vládu o radu.
- Najneskôr 90 dní pred riadnym uplynutím mandátu flámsky parlament hodnotí komisára. Ak ho vyhodnotí priaznivo, jeho mandát sa automaticky opakovane predĺži na ďalších šesť rokov. Ak by sa hodnotenie neuskutočnilo, považuje sa v konečnom dôsledku za priaznivé.
- Dozorný výbor a inštitút mesačného komisára: u komisára sa zriaďuje tzv. dozorný výbor pre zariadenia starostlivosti o deti a mládež, ktorý okrem dohľadu môže vykonávať aj mediácie. Pozostáva z tzv. mesačných komisárov, ktorí vykonávajú dohľad na mieste

⁹ Kinderrechtencommissariaat. Dostupné na: <https://www.kinderrechten.be/> [cit. 12.05.2022].

¹⁰ Decreet. Dostupné na: <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1005609&datum=&geannoteerd=false&print=false> [cit. 12.05.2022].

a aspoň raz mesačne navštevujú miesta neohlásene a prijímajú sťažnosti od detí a mládeže, ktoré sa v zariadení nachádzajú (následne ich na žiadosť danej osoby odstúpiť komisárovi). Mesačný komisár musí spĺňať nároky stanovené dekrétom, vymenúva ho komisár, pôsobnosť a právomoci stanovuje priamo dekrét. Mesační komisári môžu vydať pre zariadenia odporúčania a následne skúmajú, či a do akej miery boli splnené. V dekréte sú vyhradené aj časové doby počas dňa s oprávneniami viazanými na vstup do zariadenia, ktoré prináležia mesačnému komisárovi, keď v danom čase navštevuje zariadenie (právo vstupu od 6:00 do 22:00 hod. alebo právo vstupu s obmedzeniami od 22:00 do 6:00 hod.).

- Plán pracovných miest, služobný poriadok komisára, vnútorné predpisy Dozorného výboru (vrátane kódexu správania mesačných komisárov) schvaľuje flámsky parlament.

Generálny delegát Francúzskeho spoločenstva pre práva dieťaťa (Valónsko-Brusel)¹¹

Základný dokument: dekrét z 20. júna 2002, ktorým sa zriaďuje generálny delegát Francúzskeho spoločenstva pre práva dieťaťa (ďalej len „zriaďovací dekrét“) a dekrét z 19. decembra 2002 o generálnom delegátovi Francúzskeho spoločenstva pre práva dieťaťa (ďalej len „dekrét o delegátovi“)¹²

Podmienky voliteľnosti: belgické občianstvo; správanie, ktoré spĺňa požiadavky funkcie, spôsobilosť na politické a občianske práva; vyšší alebo univerzitný diplom (alebo mať tzv. prvý stupeň v správe Belgicka); 10 rokov užitočnej odbornej praxe v právnej, administratívnej, sociálnej, lekárskej alebo psychologicko-pedagogickej oblasti; 1 rok pred podaním kandidatury nesmie zastávať volený mandát.

Voľba: parlament vypočúje kandidátov, k žiadostiam vydá stanovisko a predloží ho vláde.

Správa o činnosti: áno, každý rok súčasne vláde a parlamentu 20.11. na Svetový deň detí

Iné správy alebo informácie: delegát môže byť vládou alebo parlamentom kedykoľvek vypočutý.

Platové pomery, financovanie: podľa platovej stupnice 160/1, ktorú určuje vyhláška vlády, príspevky na dovolenku, na konci roka (tzv. platová trieda 16)

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej delegátom: ak osoba v stanovenej lehote orgánu neodpovie, delegát môže podať odvolanie na vládu.

Zaujímavosti:

- Minister zodpovedný za verejnú správu sprístupňuje delegátovi úradníkov ministerstva pre výkon jeho činnosti a na základe odôvodneného návrhu môže určiť zamestnancov,

¹¹ Délégué général aux droits de l'enfant. Dostupné na: <http://www.dgde.cfwb.be/> [cit. 12.05.2022].

¹² Le décret du 20 juin 2002 instituant un délégué général de la communauté française aux droits de l'enfant, L'arrêté du 19 décembre 2002 relatif au délégué général de la communauté française aux droits de l'enfant. Dostupné na: <http://www.dgde.cfwb.be/index.php?id=2555> [cit. 12.05.2022].

ktorí budú delegátovi pri výkone jeho povinností nápomocní. Delegát môže v rámci svojich zdrojov príležitostne požiadať o pomoc externých odborníkov.

- Vláda schvaľuje vnútorný predpis delegáta.

3.3 Bulharsko

Ombudsman¹³

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi¹⁴ a zákon o rokovacom poriadku inštitúcie ombudsmana¹⁵

Podmienky voliteľnosti: bulharské občianstvo, vyššie vzdelanie, vysoké morálne kvality, preukázateľné skúsenosti v oblasti ľudských práv, spĺňa podmienky voliteľnosti ako poslanec

Voľba: ombudsmana volí Národné zhromaždenie z predložených návrhov; kandidátov môžu navrhnúť poslanci, poslanecké kluby, neziskové organizácie vo verejnom záujme.

Správa o činnosti: áno, každý rok Národnému zhromaždeniu do 31. marca

Iné správy alebo informácie: na žiadosť Národného zhromaždenia, z vlastnej iniciatívy vypracuje správy o individuálnych prípadoch; vydáva každoročne bulletin o svojej činnosti.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu, 90% mesačnej mzdy predsedu Národného zhromaždenia

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom:

- osobitne upravené sankcie v prípade, ak osoba marí alebo nesplní povinnosti uložené ombudsmanom (od 300 do 600,- Lev¹⁶);
- v prípade, že dotknutá osoba neprijme opatrenie na základe vyjadreného názoru, návrhu, odporúčania, ombudsman uvedie prípad v správe o činnosti alebo v osobitnej správe určenej Národnému zhromaždeniu.

¹³ Омбудсман. Dostupné na: <https://www.ombudsman.bg/> [cit. 12.05.2022].

¹⁴ Ombudsman Act. Dostupné na: <https://www.ombudsman.bg/pictures/Ombudsman%20Act%20EN.pdf> [cit. 12.05.2022].

¹⁵ Rules of procedure of the ombudsman institution. Dostupné na: <https://www.ombudsman.bg/regulations/activities> [cit. 12.05.2022].

¹⁶ Podľa kurzu BGN vs EUR zo dňa 18.5.2022 približne od 153,39 do 306,78 Eur; zdroj: www.nbs.sk

3.4 Česko

Verejný ochranca práv¹⁷

Základný dokument: zákon o verejnom ochrancovi práv¹⁸

Podmienky voliteľnosti: každý, kto je voliteľný do Senátu

Voľba: ochrancu volí Poslanecká snemovňa z kandidátov, z ktorých po dvoch navrhuje prezident republiky a Senát.

Správa o činnosti: áno, každý rok Poslaneckej snemovni do 31. marca

Iné správy alebo informácie: Poslaneckej snemovni predkladá

- najmenej raz za 3 mesiace informáciu o svojej činnosti,
- správu o jednotlivých veciach, v ktorých nebola dosiahnutá náprava,
- odporúčania, pokiaľ ide o právne predpisy.

Platové pomery, financovanie: plat, odchodné, náhrada výdavkov a naturálne plnenie ako prezident Najvyššieho kontrolného úradu; výdavky na činnosť sú hradené zo štátneho rozpočtu.

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uložených ochrancom: ochranca vyrozumie nadriadený úrad, ak taký nie je, vládu. Ochranca môže navyše o svojich zisteniach informovať verejnosť vrátane uvedenia mena a priezviska osôb oprávnených konať v mene úradu.

Zaujímavosti:

- Po dobu výkonu funkcie sa ochranca, pokiaľ podlieha brannej povinnosti, nepovoláva k vojenskej činnosti, alebo sa mu vojenská činnosť preruší; vojenské cvičenia takto zameškané sa ospravedlňujú.

3.5 Cyprus

Komisár pre ochranu detských práv¹⁹

Základný dokument: zákon o komisárovi pre ochranu detských práv²⁰

¹⁷ Veřejný ochránce práv. Dostupné na: <https://www.ochrance.cz/> [cit. 12.05.2022].

¹⁸ Zákon č. 349/1999 Sb. o veřejném ochránci práv. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-349> [cit. 12.05.2022].

¹⁹ Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Dostupné na: http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/index_gr/index_gr?opendocument [cit. 12.05.2022].

²⁰ The Commissioner for the Protection of Children's Rights Laws, 2007 and 2014. Dostupné na: http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/DMLlegrep_en/DMLlegrep_en?OpenDocument [cit. 12.05.2022].

Podmienky voliteľnosti: cyperské občianstvo, trvalé bydlisko na Cypre, vysoká morálna autorita uznaná pre akademické a profesionálne vzdelanie a skúsenosti vo veciach týkajúcich sa detí

Voľba: vymenovaný Radou ministrov

Správa o činnosti: áno, každý rok prezidentovi republiky a predsedovi Snemovne reprezentantov

Platové pomery, financovanie: komisár má priznaný plat a výhody ako určí Rada ministrov

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uložených komisárom: kto marí, sťažuje výkon činnosti ombudsmana alebo ho napadne, prípadne mu úmyselne poskytne nesprávne informácie, bude po dokázaní viny potrestaný odňatím slobody neprevyšujúcim jeden rok alebo peňažnou sankciou do výšky 8 543,00 Eur, alebo oboma týmito sankciami.

Zaujímavosti:

- Rada ministrov vymenuje komisára za predpokladu, že predtým, ako prijme akékoľvek rozhodnutie o jeho vymenovaní, vypočuje si názory detí vyjadrené prostredníctvom Pancyperského koordinačného študentského výboru (PSEM) a Detského parlamentu, to vo vzťahu k zručnostiam a kvalifikáciám, ktoré deti od komisára očakávajú.
- Zriaďuje sa tím Mladých poradcov komisára (YAT), ktorý pozostáva z detí vo veku od trinásť do sedemnástich rokov, a ktorý sa podieľa na činnosti úradu komisára v oblasti práv detí. V zložení YAT, ak je to možné, je aspoň jeden zástupca z Detského parlamentu a jeden zástupca z PSEM.
- Komisár konzultuje záležitosti s organizovanými skupinami detí, najmä s Detským parlamentom a PSEM. Komisár môže dokonca vytvárať ad-hoc skupiny detí akéhokoľvek veku, aj detí, ktoré sa pre svoj vek nemôžu zúčastniť YAT, s cieľom prediskutovať špecifické otázky týkajúce sa detí.

3.6 Dánsko

Parlamentný ombudsman²¹

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi²²

Podmienky voliteľnosti: kandidát nesmie byť členom ľudových, obecných a regionálnych rád, a musí mať titul z práva.

Voľba: ombudsmana volí Folketing.

Správa o činnosti: áno, každý rok Folketingu

²¹ Folketingets Ombudsmand. Dostupné na: <https://www.ombudsmanden.dk/> [cit. 12.05.2022].

²² Lov om Folketingets Ombudsmand. Dostupné na: <https://danskelove.dk/ombudsmandsloven> [cit. 12.05.2022].

Platové pomery, financovanie: plat ombudsmana určuje Folketing; má nárok na odchodné a dôchodok v súlade s ustanoveniami obsiahnutým v zákone o odmeňovaní a dôchodkoch pre ministrov.

Zaujímavosti:

- Oddelenie ombudsmana pre deti je jeden z troch orgánov tvoriacich kombinovaný model dánskeho detského ombudsmana, z ktorých každý rieši množstvo úloh v rámci spolupráce na ochranu a presadzovanie práv detí. Model sa skladá z Národnej rady pre deti, Inštitúcie sociálnej starostlivosti o deti a Oddelenia ombudsmana pre deti.²³
- Po každých voľbách do dánskeho parlamentu alebo uplynutí funkčného obdobia ombudsmana bude ombudsman pokračovať vo svojej funkcii, kým dánsky parlament nezvolí nového ombudsmana a kým sa tejto pozície neujme novozvolený ombudsman. Folketing si však musí zvoliť ombudsmana najneskôr do šiestich mesiacov po nových voľbách alebo po skončení funkčného obdobia ombudsmana.
- Návrhy podané v občianskom súdnom konaní proti ombudsmanovi v súvislosti s jeho rozhodnutiami alebo stanoviskami môžu byť na žiadosť ombudsmana zamietnuté.
- Pojem ombudsman alebo iný, ktorý by bol zameniteľný s pojmom ombudsman, sa nesmie používať, pokiaľ to nie je povolené zákonom schváleným Folketingom.
- Ak ombudsman oznámi konkrétny prípad Folketingu, ministrom, obecnému alebo krajskému zastupiteľstvu, prípadne opíše konkrétny prípad vo svojej výročnej správe, v oznámení alebo v správe musí byť uvedené, čo príslušný orgán alebo osoba uviedli na svoju obhajobu. Ombudsman sa nesmie vyjadrovať kriticky alebo dávať odporúčania, kým príslušný orgán alebo osoba nedostane príležitosť vyjadriť sa.
- Ak sa ombudsman dozvie o nedostatkoch v platných zákonoch alebo správnych predpisoch, musí to oznámiť Folketingu a príslušnému ministrovi. Na nedostatky v predpisoch obce alebo kraja je povinný upozorniť príslušné obecné alebo krajské zastupiteľstvo.

3.7 Estónsko

Kancelár spravodlivosti²⁴

Základný dokument: zákon o kancelárovi spravodlivosti²⁵

²³ Supplementary Report of the Danish Parliamentary Ombudsman to the UN Committee on the Rights of the Child on Denmark's Fifth Periodic Report to the Committee. Dostupné na: <https://en.ombudsmanden.dk/publications/rapportfn/report/> [cit. 12.05.2022].

²⁴ Õiguskantsler. Dostupné na: <https://www.õiguskantsler.ee/> [cit. 12.05.2022].

²⁵ Õiguskantsleri seadus. Dostupné na: <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122014008?leiaKehtiv> [cit. 12.05.2022].

Podmienky voliteľnosti: estónsky občan s vysokými morálnymi vlastnosťami, právnické vysokoškolské vzdelanie, skúsený a uznávaný advokát, plynule hovorí úradným jazykom

Voľba: vymenúva Riigikogu na návrh prezidenta republiky

Správa o činnosti: áno, každý rok Riigikogu

Platové pomery, financovanie: určuje zákon o platoch vyšších štátnych zamestnancov, navyše 20% platu na výdavky na zastupovanie každý mesiac, náhrada 6 mesačnej mzdy v prípade práceneschopnosti z dôvodu choroby a ukončenia funkčného obdobia

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej kancelárom: kancelár podá správu orgánu vykonávajúcemu dohľad nad kontrolovaným orgánom, vláde alebo Riigikogu.

Zaujímavosti:

- Kancelár absolvuje pred vymenovaním do funkcie bezpečnostnú preverku (pokiaľ už nie je držiteľom platného povolenia na prístup k štátnemu tajomstvu).
- Kancelár môže zverejniť mená osôb, ktoré odmietajú bezdôvodne vypovedať.
- Kancelár okrem iných právomocí predkladá návrh Riigikogu na trestné stíhanie člena Riigikogu, prezidenta republiky, člena vlády, generálneho audítora, predsedu najvyššieho súdu a člena najvyššieho súdu, a navrhuje predsedovi Európskeho parlamentu zbaviť voleného poslanca Európskeho parlamentu Estónska imunity.
- Kancelár sa môže zúčastňovať na zasadnutiach Riigikogu a vlády s právom sa vyjadriť. Zasielajú sa mu programy rokovaní a návrhy právnych predpisov.

3.8 Fínsko

Ombudsman pre deti²⁶

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi pre deti²⁷ a nariadenie vlády o ombudsmanovi pre deti²⁸

Voľba: ombudsmana vymenúva vláda

²⁶ Lapsiasiavaltuutetun. Dostupné na: <https://lapsiasia.fi/etusivu> [cit. 12.05.2022].

²⁷ Laki lapsiasiavaltuutetusta. Dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20041221?search=%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20lapsiasiavaltuutetusta> [cit. 12.05.2022].

²⁸ Valtioneuvoston asetus Lapsiasiavaltuutetusta. Dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050274> a Valtioneuvoston asetus lapsiasiavaltuutetusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150341> [cit. 12.05.2022].

Podmienky voliteľnosti: spôsobilosť na výkon funkcie podlieha vhodnému vyššiemu vysokoškolskému titulu a dobrej znalosti činností vyplývajúcich z pozície ombudsmana.

Správa o činnosti: áno, každý rok vláde do konca marca a parlamentu raz za 4 roky

Iné správy alebo informácie: vypracováva akčný plán, ktorý opisuje priority ombudsmana; oznamuje sa vláde.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu, nakoľko administratívne spadá pod ministerstvo spravodlivosti

Zaujímavosti:

- S cieľom podporiť postavenie a práva detí a spoluprácu medzi orgánmi, ombudsmanovi pre deti pomáha poradný výbor, ktorého zloženie, povinnosti a právomoci sú podrobnejšie stanovené vládny dekrétom.
- Mimo právnej úpravy je pre činnosť úradu typická inštitúcia mladých poradcov, ktorí pracujú na troch úrovniach: tematické stretnutia mladých poradcov (individuálne stretnutia so skupinami detí zamerané na konkrétnu tému spravidla súvisiacu so strategickým zameraním ombudsmana na daný rok), tímy mladých poradcov (skupiny detí, s ktorými sa ombudsman niekoľkokrát stretáva, aby prediskutovali otázky, ktoré navrhli samotné deti), návštevy mladých poradcov (individuálne stretnutia so skupinami detí na prediskutovanie naliehavých problémov).

3.9 Francúzsko

Ochrana práv²⁹

Základný dokument: zákon z 29. marca 2011 o ochrancovi práv³⁰

Voľba: vymenovaný prezidentom republiky dekrétom Rady ministrov po porade s príslušnými stálymi parlamentnými výbormi. Na to, aby bolo vymenovanie platné, je prezident republiky povinný najprv požiadať o stanovisko výbory Poslaneckej snemovne a Senátu. Výbory vypočujú osobu, o ktorej kandidatúre sa uvažuje. Vypočutie je verejné.

Správa o činnosti: áno, každý rok ochranca predkladá prezidentovi republiky, predsedovi Národného zhromaždenia a predsedovi Senátu správu:

²⁹ Défenseur des droits. Dostupné na: <https://www.defenseurdesdroits.fr/> [cit. 12.05.2022].

³⁰ Loi organique n° 2011-333 du 29 mars 2011 relative au Défenseur des droits. Dostupné na: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000023781167/> [cit. 12.05.2022]. Bližšie postupy pred ochranou práv upravuje vyhláška z 29. júla 2011 o postupe uplatniteľnom pred ochranou práv. Dostupné na: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000024414558/> [cit. 12.05.2022].

- do 1. júna, ktorá poskytuje prehľad o jeho všeobecnej činnosti a obsahuje tematickú prílohu týkajúcu sa každej z jeho oblastí pôsobnosti;
- o právach dieťaťa pri príležitosti Svetového dňa práv dieťaťa.

Iné správy alebo informácie: každé dva roky predkladá prezidentovi republiky, predsedovi Národného zhromaždenia a predsedovi Senátu správu o celkovom fungovaní ochrany oznamovateľov na základe informácií zaslaných príslušnými orgánmi. Ochranca práv môže tiež predložiť akúkoľvek inú správu prezidentovi republiky, predsedovi Národného zhromaždenia a predsedovi Senátu. Následne sa zverejní.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ochrancom: keď sa príkaz ochrancu nesplní, ochranca vypracuje osobitnú správu, ktorú oznámi dotknutej osobe. Ochranca práv túto správu prípadne aj odpoveď dotknutej osoby zverejní. V prípade zistenia diskriminácie, môže navrhnúť sankciu a prípadnú náhradu škody, uvedené však podlieha schváleniu prokurátorom. Ak je možné začať disciplinárne konanie, ochranca informuje konkrétny zodpovedný orgán, ktorý môže konanie začať.

Zaujímavosti:

- Obhajca práv predsedá kolégiám, ktoré mu pomáhajú pri výkone jeho právomocí pri ochrane a presadzovaní práv dieťaťa, v boji proti diskriminácii a podpore rovnosti, orientácii, ochrane oznamovateľov, ako aj etiky v oblasti bezpečnosti. Členovia kolégií vo všeobecnosti sú vymenovaní osobitným rozhodnutím ochrancu práv zverejneným v úradnom vestníku.³¹
- Keď ochranca práv zasahuje do záležitostí ochrany a presadzovania práv dieťaťa, každú novú otázku konzultuje s kolégiom, ktorému predsedá a ktorého členmi sú, okrem jeho zástupcu a podpredsedu:
 - dve kvalifikované osoby vymenované predsedom Senátu;
 - dve kvalifikované osoby vymenované predsedom Národného zhromaždenia;
 - kvalifikovaná osoba vymenovaná predsedom Hospodárskej, sociálnej a environmentálnej rady;
 - člen alebo bývalý člen kasačného súdu určený prvým predsedom kasačného súdu a prokurátorom uvedeného súdu.Členovia kolégia sú menovaní na základe svojich vedomostí alebo skúseností v oblasti ochrany a presadzovania práv detí.

³¹ Napr. Rozhodnutie ochrancu práv č. 2020-213 z 15. Decembra 2020. Dostupné na: [https://www.legifrance.gouv.fr/jorfid/](https://www.legifrance.gouv.fr/jorfid/JORFTEXT000042709581)
[JORFTEXT000042709581](https://www.legifrance.gouv.fr/jorfid/JORFTEXT000042709581) [cit. 12.05.2022].

3.10 Grécko

Ombudsman³²

Základný dokument: ústava a viaceré právne predpisy³³, najmä zákon č. 3094/2003 o ombudsmanovi a zakladajúci zákon č. 2477/1997

Voľba: ombudsmana vyberá Rada ministrov na základe predchádzajúceho stanoviska Výboru pre inštitúcie a transparentnosť v súlade s ustanoveniami stáleho príkazu parlamentu. Vymenúva sa prezidentským dekrétom.

Podmienky voliteľnosti: osoba s uznávaným postavením, ktorá má za sebou vysokú vedeckú odbornú prípravu a širokú spoločenskú akceptáciu

Správa o činnosti: áno, každý rok v marci predsedovi vlády a predsedovi parlamentu; oznamuje sa ministrovi vnútra, verejnej správy a decentralizácie

Iné správy alebo informácie: za každú oblasť činnosti, za ktorú zodpovedá príslušný asistent, sa vypracujú štvrtročné správy o činnosti a výročná správa v januári každého roka.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: odmietnutie úradníka alebo zamestnanca spolupracovať s ombudsmanom počas vyšetrovania predstavuje disciplinárne previnenie a pre členov administratívy dôvod na ich nahradenie. Ak vyšetrovanie odhalí protiprávne konanie úradníka, zamestnanca alebo člena administratívy, ombudsman postúpi správu príslušnému orgánu a môže vyvolať disciplinárne stíhanie alebo navrhnúť prijatie iných opatrení, ak páchatel disciplinárnej kontrole nepodlieha. Verejný ochranca práv môže stanoviť primeranú lehotu na vykonanie vnútornej kontroly. Ak zo správ ombudsmana vyplýva, že úradník alebo zamestnanec verejnej služby druhýkrát v priebehu troch rokov bráni vyšetrovaniu alebo odmieta bez udania dôvodu zúčastniť sa na riešení problému, môže mu byť uložená sankcia na trvalé prepustenie. Ak existuje dostatočný dôkaz o tom, že úradník alebo člen administratívy sa dopustil trestného činu, ombudsman postúpi správu aj príslušnému prokurátorovi.

Zaujímavosti:

- Čo sa týka personálneho obsadenia, ombudsmanovi pomáhajú pomocní advokáti, ktorí požívajú rovnakú imunitu ako ombudsman. Ďalšie zloženie personálu odporúča priamo legislatíva, napr. 30 pracovných miest tvorí osobitný vedecký personál (ich obsadenie posudzuje osobitný výbor, ktorý sa skladá z ombudsmana, dvoch asistentov advokátov, univerzitného profesora a vyššieho súdneho úradníka) alebo až ďalších 40 pracovných miest, ktoré môžu byť obsadené stálymi zamestnancami verejného sektora, právnických

³² Συνήγορος. Dostupné na: <https://www.synigoros.gr/> [cit. 12.05.2022].

³³ Právne predpisy. Dostupné na: <https://www.synigoros.gr/?i=stp.el.constitutionlaw> [cit. 12.05.2022].

osôb, ktoré sa spravujú verejným právom, bánk kontrolovaných štátom alebo iných orgánov verejného sektora (ktorí sú vyslaní na plnenie týchto funkcií).

3.11 Holandsko

Národný ombudsman³⁴

Základný dokument: zákon o národnom ombudsmanovi³⁵

Voľba: národného ombudsmana vymenúva Snemovňa reprezentantov, ktorá prihliada na odporúčanie podpredsedu Štátnej rady, predsedu Najvyššieho súdu, predsedu Dvora audítorov, obsahujúce minimálne 3 kandidátov.

Pod národným ombudsmanom je zriadený ombudsman pre deti (jeden zo zástupcov národného ombudsmana). Jeho postavenie upravil zákon z 20. septembra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národnom ombudsmanovi v súvislosti so zriadením ombudsmana pre deti (tzv. zákon o detskom ombudsmanovi).

Ombudsman pre deti

Voľba: na žiadosť národného ombudsmana vymenuje ombudsmana pre deti Snemovňa reprezentantov, pričom ombudsman predloží zoznam aspoň troch kandidátov.

Podmienky zvoliteľnosti: holandské občianstvo

Správa o činnosti: áno, každý rok ombudsman pre deti zasiela správu obom komorám parlamentu a ministrom, ako aj iným správnym orgánom a organizáciám súkromného práva, ak sa to považuje za žiaduce (rovnako správu o činnosti zasiela aj národný ombudsman).

Iné správy alebo informácie: ak to ombudsman pre deti považuje za dôležité, môže bezprostredne po vykonaní šetrenia informovať o svojich zisteniach obe komory parlamentu, a tiež zastupiteľské orgány provincií a obcí.

Zaujímavosti:

- Národný ombudsman skladá dva sľuby pred nástupom do funkcie: sľub týkajúci sa neprijatia a nedania úplatku alebo iných príslubov, či už spätne za vymenovanie alebo následne pro futuro; a sľub vernosti ústave.
- Ministri môžu zakázať vstup národnému ombudsmanovi na určité miesta, ak by sa tým ohrozila bezpečnosť štátu.

³⁴ Nationale ombudsman. Dostupné na: <https://www.nationaleombudsman.nl/> [cit. 12.05.2022].

³⁵ Wet Nationale ombudsman. Dostupné na: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003372/2022-05-01> [cit. 12.05.2022].

3.12 Chorvátsko

Ombudsman pre deti³⁶

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi pre deti a rokovací poriadok úradu ombudsmana pre deti³⁷

Podmienky voliteľnosti: chorvátske občianstvo, úplné vysokoškolské a postgraduálne vysokoškolské vzdelanie alebo integrované vysokoškolské vzdelanie, minimálne desaťročné odborné pracovné skúsenosti, verejné uznanie v rámci osobnej angažovanosti v oblasti podpory a ochrany práv dieťa, osoba nebola právoplatne odsúdená a ani proti nej nie je začaté trestné stíhanie.

Voľba: ombudsmana volí parlament na základe návrhu kompetentného pracovného orgánu parlamentu z aspoň dvoch kandidátov z obdržaných žiadostí z verejnej výzvy

Správa o činnosti: áno, každý rok parlamentu najneskôr na konci prvého kvartálu kalendárneho roka

Iné správy alebo informácie: parlamentu predkladá špeciálne správy na základe ich žiadosti alebo na základe vlastnej iniciatívy.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: ombudsman informuje nadriadený orgán alebo vládu.

Zaujímavosti:

- Rokovací poriadok kancelárie ombudsmana schvaľuje parlament.

3.13 Írsko

Ombudsman pre deti³⁸

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi pre deti³⁹

³⁶ Pravobraniteľ za djecu. Dostupné na: <https://dijete.hr/> [cit. 12.05.2022].

³⁷ Zakon o pravobranitelju za djecu, NN 73-2017 a Poslovnik o radu pravobranitelja za djecu, NN 49-2018. Dostupné na: <https://dijete.hr/en/dokumenti/domaci-propisi/zakon-o-pravobranitelju-za-djecu/>; angl. verzia: <https://dijete.hr/en/ombudsman-for-children-act/> [cit. 12.05.2022].

³⁸ Ombudsman for children. Dostupné na: <https://www.oco.ie/> [cit. 12.05.2022].

³⁹ Ombudsman for Children Act. Dostupné na: <https://www.oco.ie/library/ombudsman-for-children-act-2002/> [cit. 12.05.2022].

Voľba: ombudsmana vymenuje prezident na základe odporúčacieho uznesenia prijatého Dolnou snemovňou Hornou snemovňou parlamentu

Správa o činnosti: áno, každý rok obom snemovňam parlamentu

Iné správy alebo informácie: ak to ombudsman považuje za dôležité môže podávať správy parlamentu.

Platové pomery, financovanie: odmeny a náhrady výdavkov určuje minister zdravotníctva a detí so súhlasom ministra financií.

Zaujímavosti:

- Ombudsman pre deti nie je povinný zodpovedať sa výboru Dolnej snemovne v záležitosti týkajúcej sa výlučne individuálnej sťažnosti, ktorá mu bola podaná podľa zákona v súvislosti so žalobou alebo v záležitosti, ktorá je, bola, alebo v budúcnosti môže byť predmetom konania pred súdom alebo tribunálom.

3.14 Litva

*Ombudsman pre deti*⁴⁰

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi pre deti⁴¹ a zákon o úrade ombudsmana pre deti⁴²

Podmienky voliteľnosti: litovské občianstvo, dobrá povesť, držiteľ titulu z práva alebo titulu odbornej kvalifikácie advokáta (jednoúrovňové právnické vysokoškolské vzdelanie), najmenej 10 rokov právnickej alebo právnickej pedagogickej praxe

Voľba: vymenúva Seimas

Správa o činnosti: áno, každý rok Seimu do 1. apríla

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu; dodatočné finančné prostriedky sa pridelia na financovanie jednotlivých štátnych programov súvisiacich s ochranou práv dieťaťa rozhodnutím Seimas alebo vlády. Úrad ombudsmana pre deti môže poberať aj iné legálne finančné prostriedky. Výška odmeny a podmienky odmeňovania ombudsmana pre deti sa stanovujú zákonom o odmeňovaní za prácu štátnych politikov, sudcov a štátnych úradníkov.

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: ombudsman môže postupovať v súlade s viacerými právomocami, ktoré sú mu zverené, napr. navrhnúť začatie

⁴⁰ Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierė. Dostupné na: <http://vtaki.lt/lt/> [cit. 12.05.2022].

⁴¹ Lietuvos respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymas. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103388/RvMfdGIIIO> [cit. 12.05.2022].

⁴² Dėl Lietuvos respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos nuostatų patvirtinimo. Dostupné na: <http://vtaki.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/teises-aktai-reglamentuojantys-istaigos-veikla> [cit. 12.05.2022].

konania disciplinárnej (oficiálnej), administratívnej, občianskoprávnej alebo trestnej zodpovednosti osoby.

Zaujímavosti:

- Priamo v zákone o úrade ombudsmana je stanovená zodpovednosť ombudsmana pre deti za používanie a uchovávanie pečate Úradu ombudsmana pre deti.
- Ombudsman pre deti má nárok na 28 kalendárnych dní dovolenky ročne. Ombudsmanovi pre deti, ktorý odpracoval viac ako 5 rokov v štátnej službe sa poskytnú dodatočné 3 kalendárne dni ročnej dodatočnej dovolenky, a tiež 3 kalendárne dni navyše za každé ďalšie 3 roky služby. Celková dĺžka ročnej dovolenky však nesmie presiahnuť 42 kalendárnych dní.

3.15 Lotyšsko

Ombudsman⁴³

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi⁴⁴

Podmienky voliteľnosti: lotyšské občianstvo (a nemá dvojité občianstvo), vek minimálne 30 rokov, vysokoškolské vzdelanie - aspoň magisterský titul - alebo vzdelanie jemu rovnocenné, plynule hovorí lotyšským jazykom a najmenej dvoma cudzími jazykmi, znalosti a pracovné skúsenosti v oblasti ochrany ľudských práv alebo práv; v súlade s požiadavkami zákona je oprávnený získať osobitné povolenie na prístup k úradnému tajomstvu.

Vol'ba: schvaľuje Saeima na návrh najmenej 10 zástupcov Saeima po vypočutí kandidátov Komisiou pre ľudské práva a verejné záležitosti

Správa o činnosti: áno, každý rok Saeimu a prezidentovi

Iné správy a informácie: ombudsman má právo predkladať správy o určitých otázkach Saeimu, jej komisiám, prezidentovi, kabinetu, inštitúciám štátnej správy a medzinárodným organizáciám.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o odmeňovaní úradníkov a zamestnancov orgánov štátnej a miestnej samosprávy

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uložených ombudsmanom: osobám zodpovedným za neposkytnutie informácie, ako aj za poskytnutie nepravdivých informácií môže byť uložená správna sankcia.

⁴³ Tiesībsargs. Dostupné na: <https://www.tiesibsargs.lv/> [cit. 13.05.2022].

⁴⁴ Tiesībsarga likums. Dostupné na: <https://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/tiesibu-akti/tiesibsarga-likums> [cit. 13.05.2022].

Zaujímavosti:

- Ombudsman má svoju vlastnú pečať s veľkým štátnym znakom.

3.16 Luxembursko

*Ombudsman pre deti a mladistvých*⁴⁵

Základný dokument: zákon z 1. apríla 2020, ktorým sa zriaďuje ombudsman pre deti a mladistvých⁴⁶

Podmienky voliteľnosti: luxemburské občianstvo, spôsobilosť na občianske a politické práva, požadované morálne záruky, držiteľ vysokoškolského titulu alebo diplomu, aspoň 10-ročná odborná prax v oblasti relevantnej pre výkon funkcie a primeraná znalosť 3 oficiálnych jazykov.

Voľba: ombudsman je vymenovaný veľkovojskom na základe návrhu Poslaneckej snemovne.

Správa o činnosti: áno, každý rok Poslaneckej snemovni

Iné správy alebo informácie: ombudsman môže byť vypočutý buď na vlastnú žiadosť alebo na žiadosť Poslaneckej snemovne v súlade s postupmi stanovenými Poslaneckou snemovňou.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu sú každoročne alokované prostriedky na príjmy a výdavky ombudsmana, plat zodpovedá platovej triede 17 v skupine A1.

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: v prípade nečinnosti fyzickej alebo právnickej osoby uvedenej v jeho odporúčaní môže ombudsman pristúpiť k uverejneniu svojho odporúčania.

Zaujímavosti:

- Ombudsmanovi pri výkone jeho funkcií pomáhajú zástupcovia štátu, ktorí pred nástupom do funkcie skladajú do rúk ombudsmana prísahu.
- Ombudsman má v úrade zamestnancov zahrňajúcich rôzne platové triedy a ich počet sa určuje v medziach rozpočtu ombudsmana. Zamestnanci úradu v platovej kategórii A požívajú postavenie zástupcu ombudsmana.

⁴⁵ Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher. Dostupné na: <http://ork.lu/index.php/fr/> [cit. 13.05.2022].

⁴⁶ Loi du 1er avril 2020 instituant l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher. Dostupné na: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2020/04/01/a282/jo> [cit. 13.05.2022].

3.17 Maďarsko

Komisár pre základné práva⁴⁷

Základný dokument: zákon CXI z roku 2011 o komisárovi pre základné práva⁴⁸

Podmienky voliteľnosti: maďarské občianstvo, vek minimálne 35 rokov, právnický titul, je voliteľný do parlamentu, 10 ročnú prax, významné teoretické a praktické skúsenosti s ochranou základných práv (konania, dohľad, vedenie)

Voľba: komisára volí parlament na návrh prezidenta republiky.

Správa o činnosti: áno, každý rok parlamentu do 31. marca

Platové pomery, financovanie: nárok na plat rovnajúci sa 2,5-násobku platu člena Národného zhromaždenia, nárok na ministerské príspevky

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej komisárom: ak osoba alebo orgán nespôlupracuje bez opodstatneného dôvodu, komisár zaznamená túto skutočnosť vo svojej správe a osobitne ju zdôrazní v správe o činnosti.

Zaujímavosti:

- Komisár podáva každý rok vyhlásenie o majetku (s rovnakým obsahom ako poslanec) a má zákonom priznaných 40 dní dovolenky.
- Komisár nemôže konať vo veci, v ktorej bolo prijaté konečné rozhodnutie súdu alebo v ktorej bola podaná správna žaloba proti rozhodnutiu súdu.

3.18 Malta

Komisár pre deti⁴⁹

Základný dokument: zákon o komisárovi pre deti⁵⁰

Voľba: vymenúva premiér po konzultácii s výborom sociálnych vecí Snemovne reprezentantov

Správa o činnosti: áno, každý rok ministrovi pre deti a rodinné záležitosti najneskôr do 6 týždňov od konca predchádzajúceho roka

⁴⁷ Alapvető Jogok Biztosa. Dostupné na: <https://www.ajbh.hu/> [cit. 13.05.2022].

⁴⁸ 2011. évi CXI. Törvény az alapvető jogok biztosáról. Dostupné na: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-111-00-00> [cit. 13.05.2022].

⁴⁹ Kummissarju għat-Tfal. Dostupné na: <https://tfal.gov.mt/> [cit. 13.05.2022].

⁵⁰ Att dwar il-kummissarju għat-tfal. Dostupné na: <https://legislation.mt/eli/cap/462/20080101/eng> [cit. 13.05.2022].

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej komisárom: každý, kto vedome bráni komisárovi vo výkone právomocí alebo odmietne poskytnúť akékoľvek ním požadované informácie alebo vedome poskytne nepravdivé alebo zavádzajúce informácie, dopustí sa priestupku a po odsúdení mu bude uložená pokuta do 1 164,69 Eur. V prípade, že čin je závažnejším trestným činom podľa osobitného zákona, použijú sa ustanovenia osobitného zákona.

Zaujímavosti:

- Zákonom sa zriaďuje Rada pre deti za účelom pomoci komisárovi vymenovaná ministrom pre deti a rodinné záležitosti. Je zložená z:
 - predsedu výboru sociálnych vecí Snemovne reprezentantov;
 - 5 ďalších osôb, ktoré po jednej vymenúva minister pre deti a rodinné záležitosti, minister zdravotníctva, minister školstva, minister vnútorných záležitostí a minister spravodlivosti; a
 - maximálne 7 maloletých osôb, ktoré má právo prizvať priamo Rada pre deti.

3.19 Poľsko

Ombudsman pre deti⁵¹

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi pre deti⁵²

Podmienky voliteľnosti: poľské občianstvo, plná spôsobilosť na právne úkony, nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, najmenej 5 rokov skúseností s prácou s deťmi alebo v ich mene, vysoká morálna a spoločenská autorita

Voľba: ombudsmana vymenúva Sejm so súhlasom Senátu na žiadosť maršala Sejmu, maršala Senátu, skupiny najmenej 35 poslancov alebo najmenej 15 senátorov.

Správa o činnosti: áno, každý rok Sejmu a Senátu najneskôr do 31. marca.

Platové pomery, financovanie: výdavky súvisiace s fungovaním ombudsmana sú zahrnuté v zákone o rozpočte a hradené zo štátneho rozpočtu.

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: ombudsman môže požiadať nadriadený orgán o prijatie vhodných opatrení, a ak zistí porušenie práv pri činnosti orgánu, organizácie alebo inštitúcie, môže navrhnúť disciplinárne konanie alebo uloženie sankcie.

Zaujímavosti:

⁵¹ Rzecznik Praw Dziecka. Dostupné na: <https://brpd.gov.pl/> [cit. 13.05.2022].

⁵² Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka. Dostupné na: <https://lexlege.pl/ustawa-o-rzeczniku-praw-dziecka/> [cit. 13.05.2022].

- Zákon o ombudsmanovi pre deti obsahuje veľmi podrobnú úpravu ohľadom trestnej zodpovednosti a imunity ombudsmana.
- Konaní týkajúcich sa mladistvých sa ombudsman môže zúčastniť alebo ich iniciovať s právami priznanými prokurátorovi.

3.20 Portugalsko

Ombudsman⁵³

Základný dokument: ústava, zákon o ombudsmanovi a ďalšie predpisy⁵⁴

Podmienky voliteľnosti: občan spĺňajúci podmienky voliteľnosti poslanca parlamentu s dobrou povestou vyznačujúcou sa bezúhonnosťou a nezávislosťou

Voľba: ombudsmana volí parlament dvojtretinovou väčšinou za predpokladu, že táto väčšina tvorí absolútnu väčšinu všetkých poslancov.

Správa o činnosti: áno, každý rok parlamentu do 30. apríla

Platové pomery, financovanie: kancelária ombudsmana má vypracovaný ročný rozpočet zahrnutý v rozpočte parlamentu. Ombudsman má rovnaké práva, hodnosť, odmenu alebo výsady ako minister.

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: neodôvodnené nesplnenie povinnosti súčinnosti pracovníkom alebo zástupcom niektorého zo subjektov uvedených v zákone je považované za trestný čin tzv. neposlušnosti bez ohľadu na možné a existujúce disciplinárne opatrenia.

Zaujímavosti:

- Ak to ombudsman považuje za vhodné alebo na žiadosť parlamentu môže sa zúčastňovať na činnosti parlamentných výborov za účelom riešenia záležitostí patriacich do jeho pôsobnosti.
- Konania vedené pred ombudsmanom sú oslobodené od poplatkov a nevyžadujú si zastúpenie advokátom.

⁵³ Provedor de Justiça. Dostupné na: <https://www.provedor-jus.pt/> [cit. 13.05.2022].

⁵⁴ Lei Orgânica da Provedoria de Justiça, Legislação base – Základné právne predpisy. Dostupné na: <https://www.provedor-jus.pt/quem-somos/legislacao-base/> [cit. 13.05.2022].

3.21 Rumunsko

Ombudsman⁵⁵

Základný dokument: zákon č. 35 z 13. marca 1997 o organizácii a fungovaní ombudsmana a iné právne predpisy⁵⁶

Podmienky zvoliteľnosti: rumunské občianstvo, spĺňa podmienky na vymenovanie sudcu ústavného súdu

Voľba: návrhy kandidátov podávajú stále kancelárie Poslaneckej snemovne a Senátu na návrh poslaneckých klubov oboch komôr parlamentu. Kandidátov vypočujú právne komisie Poslaneckej snemovne a Senátu. Za ombudsmana je vymenovaný kandidát, ktorý získal najvyšší počet hlasov prítomných poslancov a senátorov.

Správa o činnosti: áno, každý rok obom komorám parlamentu do 1. februára

Iné informácie a správy: na žiadosť parlamentu

Platové pomery, financovanie: ombudsman má vlastný rozpočet, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou štátneho rozpočtu. Prostredníctvom zákonov o ročnom rozpočte môže byť schválený fond, ktorý má ombudsman k dispozícii na poskytovanie pomoci. Návrh rozpočtu sa schvaľuje s poradným stanoviskom ministerstva verejných financií, predkladá sa vláde na samostatné začlenenie do návrhu štátneho rozpočtu podľa zákona. Ombudsman požíva platové a výsluhové podmienky porovnateľné s funkciou ministra.

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: ak príslušný orgán verejnej správy odporúčaníu vyhovie, ombudsman schváli uzavretie veci. V opačnom prípade ombudsman pristúpi k upovedomeniu nadriadených orgánov alebo v prípade, ak je to možné v zákonnej lehote, môže podať voči danému orgánu správnu žalobu.

Zaujímavosti:

- Ombudsmanovi pomáhajú ľudoví obhajcovia, ktorí sa špecializujú na rôzne oblasti, jednou z nich je aj ochrana práv detí (obrana, ochrana a podpora práv detí – tzv. detský advokát). Sú menovaní na obdobie 5 rokov stálymi kancelármi Poslaneckej snemovne a Senátu na návrh ombudsmana so súhlasom právnych komisií oboch snemovní. Kumulatívne podmienky na vymenovanie zástupcu advokáta sú: absolvovanie vysokoškolského študijného programu právne vedy, správne vedy, politológia, ekonómia alebo humanitné vedy; aspoň 8 rokov odpracovaných v odbore; plná spôsobilosť výkonu danej funkcie a dobrá morálna povesť; primeraný zdravotný stav; bez záznamu v registri trestov; bez politickej príslušnosti. Ľudoví obhajcovia rovnako ako ombudsman skladajú sľub.

⁵⁵ Instituția Avocatul Poporului. Dostupné na: <https://avp.ro/> [cit. 13.05.2022].

⁵⁶ Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului a celý legislatívny rámec. Dostupné na: <https://avp.ro/index.php/resurse/cadru-legislativ/> [cit. 13.05.2022].

- Vláda a Generálna rada magistrátu v Bukurešti poskytujú úradu k dispozícii priestory potrebné na jej fungovanie.

3.22 Slovinsko

Ombudsman pre ľudské práva⁵⁷

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi⁵⁸

Podmienky zvoliteľnosti: slovinské občianstvo; na kandidatúru sa primerane použijú podmienky voliteľnosti, ktoré upravujú kandidatúru na sudcov ústavného súdu.

Voľba: ombudsmana volí Národné zhromaždenie dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov na návrh prezidenta republiky.

Správa o činnosti: áno, každý rok Národnému zhromaždeniu do 30. septembra

Iné správy alebo informácie: možnosť podať osobitné správy príslušnému pracovnému orgánu Národného zhromaždenia alebo priamo Národnému zhromaždeniu

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu, plat vo výške určenej pre predsedu ústavného súdu

Dôsledky nesplnenia opatrenia alebo povinnosti uloženej ombudsmanom: ak orgán nepredloží správu o súlade s návrhmi ombudsmana alebo nezohľadní jeho návrh, ombudsman môže informovať priamy nadriadený orgán, príslušné ministerstvo a podať správu Národnému zhromaždeniu alebo vec zverejniť. Konanie zodpovednej osoby, ktorá neposkytne ombudsmanovi požadované informácie alebo bezdôvodne neodpovedá na výzvu ombudsmana o súčinnosť, sa považuje za priestupok a osobe sa môže uložiť pokuta vo výške 500,- Eur.

Zaujímavosti:

- Ombudsman má najmenej dvoch a maximálne štyroch náhradníkov. Náhradníka vymenúva Národné zhromaždenie na návrh ombudsmana.
- Predseda Národného zhromaždenia, predseda vlády a ministri sú povinní osobne prijať ombudsmana na jeho žiadosť najneskôr do 48 hodín.
- V oblasti ochrany práv dieťaťa ombudsman, okrem ostatných úloh stanovených zákonom, organizuje a stará sa o ochranu práv detí v rámci zriadenej internej organizačnej jednotky. Ochranu práv detí vykonávajú tzv. obhajcovia detí ("advokáti"). Ombudsman uverejní

⁵⁷ Varuh človekovih pravic. Dostupné na: <https://www.varuh-rs.si/> [cit. 13.05.2022].

⁵⁸ Zakon o varuhu človekovih pravic. Dostupné na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO300> [cit. 13.05.2022].

verejnú výzvu na predkladanie kandidátov na obhajcov detí na svojom webovom sídle alebo inými vhodnými prostriedkami. Ombudsman môže do zoznamu týchto obhajcov zaradiť osobu, ktorá spĺňa zákonom stanovené podmienky na občianstvo, vzdelanie, morálku, osobné skúsenosti, prax v oblasti práce s deťmi alebo v oblasti rodiny, je dôveryhodná a pripravená spolupracovať s ombudsmanom. Ombudsman poskytuje obhajcom pravidelný profesijný rozvoj a odbornú prípravu, a vydá im pri nástupe do funkcie preukaz.

- V záujme presadzovania a ochrany ľudských práv a základných slobôd a posilňovania právnej istoty sa zriaďuje Rada ombudsmana ako poradný orgán ombudsmana konajúci na princípe profesionálnej autonómie. Pri ombudsmanovi sa zriaďuje Stredisko pre ľudské práva ako vnútorná organizačná jednotka.

3.23 Španielsko

Ombudsman⁵⁹

Základný dokument: zákon o španielskom ombudsmanovi⁶⁰ a ústava

Podmienky zvoliteľnosti: španielsky občan, ktorý má plnú spôsobilosť občianskych a politických práv

Voľba: ombudsmana volí parlament, na základe návrhov kandidátov Spojeného výboru Kongresu a Senátu

Správa o činnosti: áno, každý rok parlamentu

Iné správy alebo informácie: môže predložiť špeciálne správy z dôvodu nevyhnutnosti alebo naliehavosti stálym výborom parlamentu.

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu kapitoly parlamentu

Dôsledky nesplnenia opatrenia povinnosti uloženej ombudsmanom: ak nadriadený alebo akýkoľvek subjekt zakáže štátnemu zamestnancovi na jeho príkaz alebo vo svojej službe odpovedať na žiadosť ombudsmana, musí tento zákaz písomne oznámiť a odôvodniť. Ombudsman potom rieši vec priamo s nadriadeným. Ombudsman môže z úradnej moci podať žalobu voči všetkým orgánom, štátnym úradníkom a vládnym alebo administratívnym zástupcom vrátane miestnych zástupcov. Marenie výkonu ombudsmana môže byť predmetom osobitnej správy, okrem toho, že je táto skutočnosť zdôraznená v príslušnej časti jeho výročnej správy.

⁵⁹ Defensor del Pueblo. Dostupné na: <https://www.defensordelpueblo.es/> [cit. 13.05.2022].

⁶⁰ Príslušná legislatíva. Dostupné na: <https://www.defensordelpueblo.es/en/who-we-are/what-is-the-defensor/> [cit. 13.05.2022].

Zaujímavosti:

- Ombudsman je v pozícii Vysokého komisára parlamentu pre ochranu práv.
- V ústave a zákone o španielskom ombudsmanovi sa spomína Národný preventívny mechanizmus proti mučeniu, na základe ktorého sa pod ombudsmanom zriaďuje tzv. Poradný výbor ako technický a právny orgán na účely tohto mechanizmu.

3.24 Švédsko

*Ombudsman pre deti*⁶¹

Základný dokument: zákon o ombudsmanovi pre deti⁶² a nariadenie s pokynmi pre ombudsmana pre deti⁶³

Voľba: ombudsmana vymenúva vláda.

Správa o činnosti: áno, každý rok vláde do 1. apríla

Platové pomery, financovanie: zo štátneho rozpočtu, pod ministerstvom zdravotníctva a sociálnych vecí

Zaujímavosti:

- Ombudsman je vládna organizácia.
- Ombudsman je povinný bezodkladne hlásiť orgánu sociálnej starostlivosti, ak sa pri svojej činnosti dozvie alebo má podozrenie, že dieťaťu je ubližované.

3.25 Taliansko

*Garant pre deti a mladistvých*⁶⁴

Základný dokument: zákon č. 112 z 12. júla 2011 o zriadení úradu garanta pre deti a mladistvých⁶⁵

⁶¹ Barnombudsmannen. Dostupné na: <https://www.barnombudsmannen.se/> [cit. 13.05.2022].

⁶² Lag (1993:335) om Barnombudsman. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993335-om-barnombudsman_sfs-1993-335 [cit. 13.05.2022].

⁶³ Förordning (2007:1021) med instruktion för Barnombudsmannen. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20071021-med-instruktion-for_sfs-2007-1021 [cit. 13.05.2022].

⁶⁴ Autorità garante per l'infanzia e l'adolescenza. Dostupné na: <https://www.garanteinfanzia.org/> [cit. 13.05.2022].

⁶⁵ Legge 12 luglio 2011, n. 112 Istituzione dell'Autorità garante per l'infanzia e l'adolescenza. Dostupné na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2011-07-12;112!vig> [cit. 13.05.2022].

Podmienky zvoliteľnosti: osoba nezávislá, nespornej morálky a špecifickej a preukázanej profesionality, spôsobilosť a skúsenosti v oblasti práv maloletých, rodinnej a výchovnej problematiky

Voľba: vymenovaný rozhodnutím prijatým po dohode predsedov Poslaneckej snemovne a Senátu

Správa o činnosti: áno, každý rok Poslaneckej snemovni do 30. apríla (po vypočutí Národnej konferencie o záruke práv dieťaťa a dospelujúcich)

Platové pomery, financovanie: plat vo výške vedúceho odboru predsedníctva Rady ministrov zo štátneho rozpočtu (tzv. fond pridelený na tento účel v rozpočte predsedníctva Rady ministrov)

Zaujímavosti:

- V Taliansku sú v súlade s právomocami a organizačnou autonómiou regiónov stanovení regionálni garanti pre deti a mladistvých s rovnakými požiadavkami na nezávislosť, autonómiu a výlučné kompetencie. Celoštátny garant zabezpečí vhodné formy spolupráce s regiónmi, pričom na tento účel slúži Národná konferencia o záruke práv dieťaťa a dospelovania, ktorá regionálnych garantov združuje.

4 Zhrnutie

Ombudsmani pre deti alebo ombudsmani pre ľudské práva, ktorých súčasťou je agenda ochrany práv detí, sa vo všetkých členských štátoch Európskej únie vyznačujú predpokladmi stanovenými Dohovorom OSN o právach dieťaťa, a to *garanciou nezlučiteľnosti, nestrannosti a nezávislosti*. Ich primárnou náplňou je nielen monitorovanie dodržiavania a ochrany detských práv, ale taktiež vydávanie odporúčaní, stanovísk, vyjadrení, prípadne návrhov, ktoré môžu mať dopad na individuálnu alebo kolektívnu ochranu detských práv. Všetky štáty zakotvili vo svojich poriadkoch osobitné právne predpisy, ktoré postavenie a právomoci ombudsmana pre deti, či už ako samostatného úradu alebo ako súčasť už existujúceho ombudsmana pre ľudské práva, bližšie špecifikujú.

Oprávnenia a právomoci sa výrazne neodlišujú: vykonávajú *monitoring, presadzovanie a o ochranu detských práv, vykonávajú preventívnu a následnú kontrolu a reportujú zistené nedostatky*, ako aj celkový stav ochrany detských práv dotknutým orgánom a medzinárodným inštitúciám.

Obsah základných dokumentov, právnych predpisov upravujúcich zriadenie ombudsmanov a ich postavenie, sú obvykle obdobné. Všetky stanovujú *pôsobnosť a právomoc* ombudsmana, zriadenie jeho úradu, vznik a zánik funkcie, úprava je postavená na zásadách nezlučiteľnosti, mlčanlivosti, nestrannosti a nezávislosti.

Legislatíva všetkých štátov špecifikuje podmienky voliteľnosti a voľbu, dĺžku funkčného obdobia, povinnosti súvisiace s predkladaním správ a možnosťami predkladania návrhov a odporúčaní zo strany ombudsmana, ako aj povinnosti orgánov v kontrolnej pôsobnosti ombudsmana. Úprava sa líši do tej miery, do akej možno považovať legislatívu za podrobnú, čo do aspektov a jej náležitostí, ktoré sú jej súčasťou.

Podrobná legislatíva je napríklad v Maďarsku, Česku, Bulharsku, na Slovensku, v Slovinsku alebo Španielsku, kde sú stanovené aj postupy pri prijímaní podnetov, postavenie úradov, podrobný opis všetkých činností, ktoré ombudsman vykonáva, a iné. Podobne je to aj v Poľsku, kde je dokonca veľmi detailne riešená problematika trestnej zodpovednosti ombudsmana pre deti.

Všeobecnú úpravu, ktorá rieši ombudsmana len vo vzťahu k jeho mandátu a základným predpokladom funkcie, jeho zaradením a vymenovaním činností, majú napríklad štáty ako Fínsko, Švédsko, či Holandsko.

Postavenie ombudsmanov sa ďalej odlišuje i štruktúrou vzťahov v rámci štátu a spolkových krajín, provincií a oblastí.

Väčšina krajín má stanoveného jedného ombudsmana, ktorý zastrešuje ochranu detských práv na celom území štátu.

Inak je to v prípade štátov Belgicko, Nemecko, Rakúsko a Taliansko. V prípade Belgicka zastrešujú činnosť dvaja ombudsmani, jeden pre územie Flámska a jeden pre územie Valónska-Brusel. V prípade federálnych štátov, Nemecka a Rakúska, je vytvorený systém, že každá spolková krajina má svojho ombudsmana alebo úrad, ktorý ochranu detských práv zaručuje na spolkovej úrovni. V prípade Talianska existuje národný garant a ďalších niekoľko garantov s prihliadnutím na autonómnosť oblastí. Tí sa následne združujú v tzv. Národnej konferencii o záruke práv dieťaťa a dospievajúcich.

Podmienky voliteľnosti

Aby osoba mohla byť vymenovaná za ombudsmana, musí spĺňať **určité podmienky**, ktoré sú stanovené právnymi predpismi, vo väčšine štátov s prísnyim dôrazom na odbornosť a osobnostné záruky.

Tabuľka č. 3: Podmienky voliteľnosti

podmienky voliteľnosti	štáty
všeobecné*	Holandsko, Malta, Španielsko
rovnaké ako pri iných funkciách	- voliteľnosť do Senátu: Česko - voliteľnosť za sudcu ústavného súdu: Rumunsko, Slovinsko
osobitné (podmienky zvoliteľnosti osobnostné a/alebo odborné)	Slovensko, Belgicko-Flámsko, Belgicko Valónsko-Brusel, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Grécko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Poľsko, Taliansko
kombinácia existujúcich podmienok pri iných funkciách a osobitných podmienok	Bulharsko, Portugalsko (voliteľnosť ako poslanec a iné osobnostné a odborné podmienky)

* všeobecné podmienky voliteľnosti sú určené napríklad s prihliadnutím na občianstvo a spôsobilosť na právne úkony (Holandsko, Španielsko); prípadne sú len negatívne vymedzené (teda, kto úrad ombudsmana nemôže zastávať: Malta).

Zdroj: Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

Špecifické odborné skúsenosti (napríklad niekoľkoročná prax v danom odbore, skúsenosti z daného odboru a podobne) typické pre výkon danej funkcie sa vyžadujú v Belgicku-Flámsku, Belgicku Valónsko-Brusel, Bulharsku, na Cypre, v Estónsku, Fínsku, Grécku, Chorvátsku, Litve, Lotyšsku, Luxembursku, Maďarsku, Poľsku a Taliansku.

Okrem daných predpokladov niektoré štáty vyžadujú *osobitný písomný súhlas kandidáta* s kandidatúrou (Slovensko, Estónsko, Lotyšsko).

Predloženie podporného stanoviska iných organizácií na kandidatúru je vyslovene pri požiadavkách na funkciu upravené ako podmienka zvoliteľnosti len na Slovensku.

Voľba ombudsmana

Voľba ombudsmana pre deti obvykle prebieha v parlamente, avšak niektoré štáty konečnú voľbu a vymenovanie ponechávajú na iné orgány (vlády, rady ministrov a podobne).

Pri voľbe o vhodnosti kandidátov sa dokonca na Cypre *radia priamo s deťmi*. Predtým ako Rada ministrov vymenuje komisára, vypočuje si názory detí vyjadrené prostredníctvom Pancyperského koordinačného študentského výboru (PSEM) a Detského parlamentu týkajúce sa zručností a kvalifikácie, ktoré deti od komisára očakávajú.

Voľba parlamentom

Slovensko, Belgicko Flámsko, Bulharsko, Česko, Dánsko, Estónsko, Holandsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Španielsko, Taliansko

Voľba a vymenovanie iným orgánom

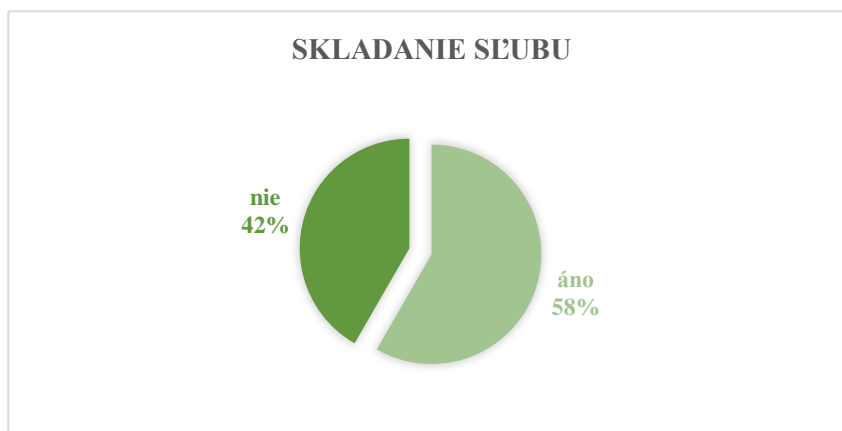
Belgicko Valónsko-Brusel (vláda), Cyprus (rada ministrov), Fínsko (vláda), Francúzsko (rada ministrov a prezident), Grécko (rada ministrov a prezident), Írsko (prezident na základe uznesenia oboch snemovní parlamentu), Luxembursko (veľkoveľkova na základe návrhu parlamentu), Malta (premiér na základe konzultácie s výborom parlamentu), Švédsko (vláda)

Skladanie sľubu

Po zvolení do funkcie sa niektorí ombudsmani ujímajú funkcie ihneď, niektorí musia **zložiť sľub**. Sú štáty, ktoré túto povinnosť pri prevzatí funkcie nestanovili (napr. Slovensko, Fínsko, Írsko, Malta), niektoré naopak určili *povinnosť zloženia sľubu*, bez ktorého nie je možné mandát prevziať ani vykonávať (napr. Cyprus, Chorvátsko, Poľsko).

Niektoré štáty zakotvujú aj *religiózne formulky*, ktoré je však možné pri skladaní sľubu vynechať (napr. Poľsko, Rumunsko alebo Litva, ktorá dáva na výber z dvoch alternatívnych znení sľubov). Až v 58% štátov z 24 ustanovilo skladanie sľubu ako povinnosť pri prevzatí funkcie ombudsmanom.

Graf č. 1: Skladanie sľubu

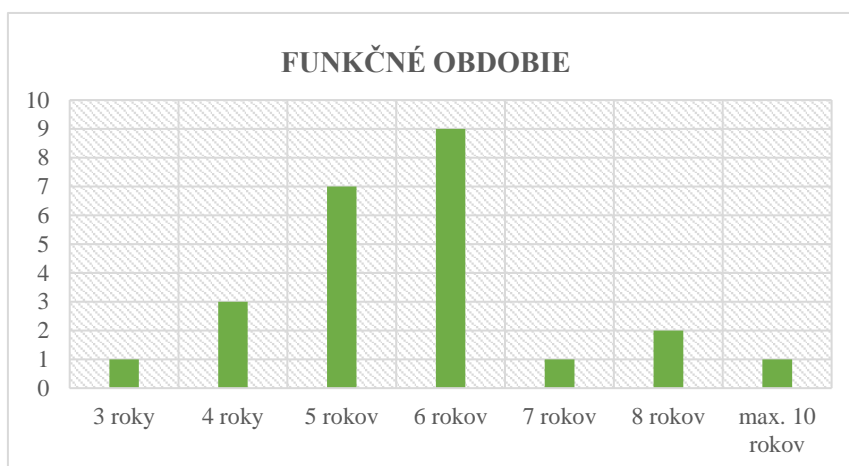
*súčasťou grafu nie sú Belgicko, Nemecko a Rakúsko.

Zdroj: Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

Funkčné obdobie

Po prevzatí mandátu začína plynúť funkčné obdobie, ktoré majú štáty rôzne stanovené. Funkčné obdobia možno rozdeliť na *krátke* (3 – 4 roky), *stredné* (5 – 7 rokov) a *dlhé* (8 – 10 rokov). Najčastejšie je dĺžka funkčného obdobia stanovená na 6 rokov:

Graf č.2: Funkčné obdobie

*súčasťou grafu nie sú Nemecko a Rakúsko

**za Belgicko je započítaný len jeden úrad, nakoľko obaja ombudsmani majú rovnakú dĺžku funkčného obdobia

Zdroj: Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

Väčšinou štáty v legislatíve zaktovili *opakovanú možnosť zvolenia* a možnosť ombudsmana zastávať *najviac dve funkčné obdobia*, napr. Belgicko (Flámsko aj Valónsko-Brusel), Bulharsko, Česko, Cyprus, Fínsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko.

V Holandsku môže Snemovňa reprezentantov národného ombudsmana zvoliť znova, pričom nemusí uplatňovať postup ako pri prvom zvolení (čo sa týka voľby alebo kandidátov), stačí, ak ho vymenuje.

Grécko a Luxembursko opakované zvolenie tej istej osoby neumožňujú, dokonca túto možnosť *zakazujú*.

Dánsko síce priamo opakovanú voľbu neurčuje, upravuje však *najdlhšie možné funkčné obdobie* nepresahujúce 10 rokov.

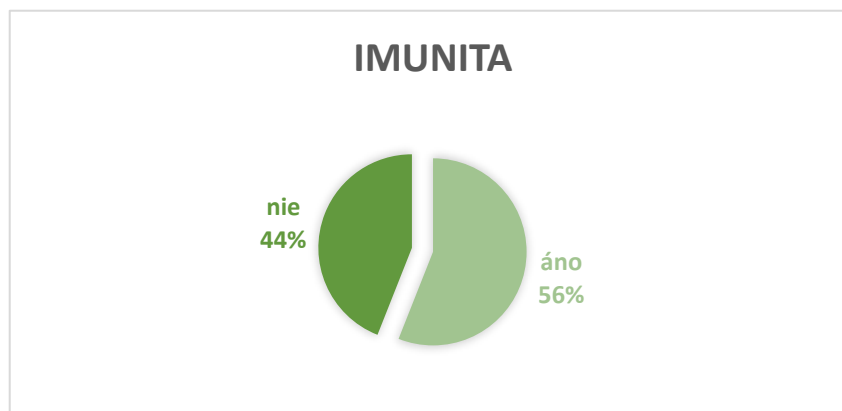
Imunita

S funkciou ombudsmana môže byť spojená *imunita*, či už výroková imunita alebo imunita spočívajúca v rozsahu nemožnosti zatknutia a stíhania bez súhlasu vrcholového orgánu štátu (napríklad parlamentu).

Príklady imunit:

- *Bulharsko*: ombudsman požíva imunitu v rozsahu imunity poslanca,
- *Česko*: ombudsmana nemožno trestne stíhať bez súhlasu Poslaneckej snemovne,
- *Cyprus*: voči komisárovi nesmú byť vedené konania z dôvodu jeho činnosti, vyslovenia názoru alebo vydania dokumentu, ak sa uvedené týka výkonu jeho funkcie,
- *Dánsko*: na žiadosť ombudsmana môžu byť návrhy na začatie občianskeho súdneho konania proti ombudsmanovi v súvislosti s jeho rozhodnutiami a stanoviskami zamietnuté,
- *Estónsko*: kancelár môže byť stíhaný len na návrh prezidenta republiky so súhlasom väčšiny členov Riigikogu,
- *Francúzsko*: ochrancu práv a jeho zástupcov nemožno stíhať, vyšetrovať, zatknúť, zadržať alebo súdiť za názory, ktoré vyjadrujú, alebo za činy, ktoré vykonávajú pri výkone svojej funkcie,
- *Chorvátsko*: detský ombudsman a jeho zástupcovia nemôžu byť braní na zodpovednosť, vzatí do väzby alebo trestaní za vyjadrenie názoru alebo konanie v rámci svojej pôsobnosti, s výnimkou prípadu, ak ide o porušenie zákona, ktorý je trestným činom,
- *Lotyšsko*: trestno-procesnú imunitu ombudsmana upravuje Trestný poriadok, s trestným stíhaním dáva súhlas Saeima,
- *Maďarsko*: komisár má imunitu ako poslanec,
- *Poľsko*: ombudsman nesmie byť stíhaný, zadržaný alebo pozbavený slobody bez súhlasu Sejmu,
- *Portugalsko*: ombudsman nenesie občianskoprávnu ani trestnoprávnu zodpovednosť za svoje odporúčania, poznámky alebo stanoviská ani za akýkoľvek iný akt vykonaný pri výkone jeho funkcie. Ombudsman nesmie byť zadržaný alebo zatknutý bez súhlasu parlamentu, s výnimkou trestného činu potrestaného odňatím slobody na viac ako tri roky a prichytenia pri čine,
- *Rumunsko*: ombudsman a jeho zástupcovia nie sú právne zodpovední za vyjadrené názory ani za činy, ktoré v súlade so zákonom vykonávajú pri výkone právomocí ustanovených týmto zákonom. Ombudsman môže byť pri výkone mandátu stíhaný za iné skutky, než sú uvedené v konkrétnom ustanovení zákona o ombudsmanovi, ale nesmie byť zadržaný, prehľadaný, zatknutý alebo vzatý do vyšetrovacej väzby bez súhlasu predsedov oboch komôr parlamentu,
- *Slovinsko*: ombudsman nemôže niesť zodpovednosť za stanovisko alebo návrh, ktorý urobil pri výkone svojej funkcie. Ombudsmana nemožno bez povolenia Národného zhromaždenia zadržať v trestnom konaní, ktoré sa proti nemu vedie v súvislosti s výkonom jeho funkcie,
- *Španielsko*: ombudsman požíva imunitu. Nesmie byť zatknutý, pokutovaný, stíhaný alebo súdený za názory, ktoré môže vyjadriť, alebo za činy, ktorých sa môže dopustiť, pri výkone svojej funkcie.

Graf č.3: Imunita

*v grafe typ imunity nerozlišujeme

**súčasťou grafu nie sú Nemecko a Rakúsko

Zdroj: Vypracovala autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

Ďalšie aspekty: mediácia, lehoty, peňažné sankcie

- Súčasťou legislatívy na úseku ombudsmana pre deti môže byť upravený proces **mediácie**, sprostredkovania zmierlivého riešenia sporu. Priamo na ňu odkazujú napríklad:
 - Belgicko-Flámsko, kde ju vykonávajú mesační komisári,
 - Bulharsko, ktoré má priamo v rokovacom poriadku ombudsmana upravené samostatné ustanovenie o mediácii,
 - Estónsko, ktoré sa venuje bližšie mediácii v diskriminačnom spore, či
 - Lotyšsko, kde platí, že ak sa strany nedohodnú na zmieri, ombudsman vydá stanovisko, v ktorom vyhodnotí zistenia v kontrolovanej veci.

Vo Francúzsku sa okrem iného stanovuje, že zistenia a vyjadrenia zhromaždené počas mediácie nemožno predkladať alebo následne uplatniť v občianskom alebo správnom konaní bez súhlasu dotknutých osôb, pokiaľ zverejnenie dohody nie je potrebné na jej realizáciu alebo ak si to vyžadujú dôvody verejného poriadku.
- **Lehoty na vyjadrenie alebo prijatie opatrenia, ktoré uložil ombudsman kontrolovanej osobe alebo dožiadanému**, v niektorých štátoch
 - určuje výlučne ombudsman, ako napr. Belgicko – Valónsko-Brusel, Francúzsko, Lotyšsko, Luxembursko;
 - určuje ombudsman, avšak s obmedzením, ako napr. Slovinsko: lehotu si môže určiť, ale nesmie byť kratšia ako 8 dní;
 - určuje právny predpis, ale nebráni ombudsmanovi určiť iný termín, ako napr. Slovensko, Bulharsko, Česko;
 - určuje právny predpis, ako napr. Bulharsko (14 dní), Chorvátsko (15 dní), Litva (10, v niektorých prípadoch 30 dní), Maďarsko (30, v niektorých prípadoch 60 dní), Poľsko (30 dní).

- Konkrétne *peňažné sankcie* za nesplnenie povinnosti alebo neposkytnutie súčinnosti ustanovuje legislatíva v Bulharsku, na Cypre, na Malte a v Slovinsku.

Zapojenie detí do procesov a postupov týkajúcich sa funkcie a činnosti ombudsmana pre deti

Posledným aspektom, ktorý vnímame veľmi pozitívne je z hľadiska legislatívy na úseku ombudsmana priame zapojenie detí do procesu voľby ombudsmana alebo jeho činnosti. V základných dokumentoch Cypru a Malty sa spomínajú viaceré významné inštitúty.

Cyprus

Prvý inštitút, na ktorom deti participujú, je tzv. *Detský parlament*, ktorý je zložený z detí od 12 do 18 rokov s trvalým bydliskom na území Cypra, a ktorý sa svojím zložením a funkciou podobá modelu Snemovne reprezentantov, a to vrátane rokovacieho poriadku, ktorý Detský parlament na ustanovujúcej schôdzi odsúhlasuje.

Druhý inštitút je tzv. *tím Mladých poradcov komisára (YAT)*, poradná skupina, ktorá pozostáva z detí vo veku od trinásť do sedemnástich rokov, a ktorý sa podieľa na činnosti úradu komisára v oblasti práv detí.

Tretí inštitút je tzv. *Pancyperský koordinačný študentský výbor (PSEM)*, ktorého postavenie určuje osobitný predpis týkajúci sa fungovania verejného druhostupňového vzdelania.

Priamy dopad týchto inštitútov sa prejavuje už *pri voľbe komisára*. Rada ministrov vymenuje komisára za predpokladu, že predtým, ako prijme akékoľvek rozhodnutie o jeho vymenovaní, vypočuje si názory detí vyjadrené prostredníctvom PSEM a Detského parlamentu, to vo vzťahu k zručnostiam a kvalifikáciám, ktoré deti od komisára očakávajú.

Pri činnosti komisára sa zriaďuje poradná skupina YAT, ktorá sa podieľa na činnosti samotného úradu. Komisár ďalej konzultuje záležitosti s organizovanými skupinami detí, najmä s Detským parlamentom a PSEM. Komisár môže dokonca vytvárať ad-hoc skupiny detí akéhokoľvek veku, aj detí, ktoré sa pre svoj vek nemôžu zúčastniť YAT, s cieľom prediskutovať špecifické otázky týkajúce sa detí.

Malta

Zákomom sa zriaďuje Rada pre deti za účelom pomoci komisárovi vymenovaná ministrom pre deti a rodinné záležitosti. Jej súčasťou a členov môže tvoriť až 7 maloletých osôb, ktoré má právo prizvať priamo Rada pre deti.

5 Použité zdroje

Úrady ombudsmanov

1. *Rakúsko (Dolné Rakúsko)*: Dolnorakúsky úrad NÖ Kinder & Jugend Anwaltschaft. Dostupné na (v nemeckom jazyku): <http://www.kija-noe.at/>
2. *Nemecko*: Ombudsmeni pre starostlivosť o deti a mládež. Dostupné na (v nemeckom jazyku): <https://ombudschaft-jugendhilfe.de/>
3. *Slovensko*: Komisár pre deti. Dostupné na: <https://komisarpredeti.sk>
4. *Belgicko - Flámsko*: Kinderrechtencommissariaat. Dostupné na (v holandskom jazyku): <https://www.kinderrechten.be/>
Belgicko – Valónsko-Brusel: Délégué général aux droits de l'enfant. Dostupné na (vo francúzskom jazyku): <http://www.dgde.cfwb.be>
5. *Bulharsko*: Омбудсман. Dostupné na (v bulharskom jazyku): <https://www.ombudsman.bg/>
6. *Česko*: Veřejný ochranci práv. Dostupné na (v českém jazyku): <https://www.ochrance.cz>
7. *Cyprus*: Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Dostupné na (v gréckom jazyku): http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/index_gr/index_gr?opendocument
8. *Dánsko*: Folketingets Ombudsmand. Dostupné na (v dánskom jazyku): <https://www.ombudsmanden.dk>
9. *Estónsko*: Õiguskantsler. Dostupné na (v estónskom jazyku): <https://www.oiguskantsler.ee>
10. *Fínsko*: Lapsiasiavaltuutetun. Dostupné na (vo fínskom jazyku): <https://lapsiasia.fi/etusivu>
11. *Francúzsko*: Défenseure des droits. Dostupné na (vo francúzskom jazyku): <https://www.defenseurdesdroits.fr/>
12. *Grécko*: Συνήγορος. Dostupné na (v gréckom jazyku): <https://www.synigoros.gr/>
13. *Holandsko*: Nationale ombudsman. Dostupné na (v holandskom jazyku): <https://www.nationaleombudsman.nl/>
14. *Chorvátsko*: Pravobranitelj za djecu. Dostupné na (v chorvátskom jazyku): <https://dijete.hr/>
15. *Írsko*: Ombudsman for children. Dostupné na (v anglickom jazyku): <https://www.oco.ie/>
16. *Litva*: Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierė. Dostupné na (v litovskom jazyku): <http://vtaki.lt/lt/>

17. *Lotyšsko*: Tiesībsargs. Dostupné na (v lotyšskom jazyku): <https://www.tiesibsargs.lv/>
18. *Luxembursko*: Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher. Dostupné na (vo francúzskom jazyku): <http://ork.lu/index.php/fr/>
19. *Maďarsko*: Alapvető Jogok Biztosa. Dostupné na (v maďarskom jazyku): <https://www.ajbh.hu>
20. *Malta*: Kummissarju għat-Tfal. Dostupné na (v maltskom jazyku): <https://tfal.gov.mt/>
21. *Poľsko*: Rzecznik Praw Dziecka. Dostupné na (v poľskom jazyku): <https://brpd.gov.pl>
22. *Portugalsko*: Provedor de Justiça. Dostupné na (v portugalskom jazyku): <https://www.provedor-jus.pt/>
23. *Rumunsko*: Instituția Avocatul Poporului (v rumunskom jazyku). Dostupné na: <https://avp.ro/>
24. *Slovinsko*: Varuh človekovih pravic. Dostupné na (v slovinskem jazyku): <https://www.varuh-rs.si/>
25. *Španielsko*: Defensor del Pueblo. Dostupné na (v španielskom jazyku): <https://www.defensordelpueblo.es>
26. *Švédsko*: Barnombudsmannen. Dostupné na (vo švédskom jazyku): <https://www.barnombudsmannen.se>
27. *Taliansko*: Autorità garante per l'infanzia e l'adolescenza. Dostupné na (v talianskom jazyku): <https://www.garanteinfanzia.org/>

Právne predpisy

28. *Rakúsko*: Gesamte Rechtsvorschrift für NÖ Kinder- und Jugendhilfegesetz. Dostupné na (v nemeckom jazyku): <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrNO&Gesetzesnummer=20000960>
29. *Nemecko*: VIII. Kniha Sociálneho zákonníka. Dostupné na (v nemeckom jazyku): https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_8/_9a.html
30. *Slovensko*: Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/176/20210101>
31. *Belgicko – Flámsko*: Decreet (houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris en houdende oprichting van een Commissie van toezicht met betrekking tot voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang

van kinderen en jongeren). Dostupné na (v holandskom jazyku):

<https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1005609&datum=&geannoteerd=false&print=false>

Belgicko – Valónsko-Brusel: Le décret du 20 juin 2002 instituant un délégué général de la communauté française aux droits de l'enfant, L'arrêté du 19 décembre 2002 relatif au délégué général de la communauté française aux droits de l'enfant. Dostupné na (vo francúzskom jazyku): <http://www.dgde.cfwb.be/index.php?id=2555>

32. *Bulharsko:* Ombudsman Act. Dostupné na (v anglickom jazyku):

<https://www.ombudsman.bg/pictures/Ombudsman%20Act%20EN.pdf>

Rules of procedure of the ombudsman institution (v anglickom jazyku). Dostupné na:

<https://www.ombudsman.bg/regulations/activities>

33. *Česko:* Zákon č. 349/1999 Sb. o veřejném ochránci práv. Dostupné na (v českém jazyku):

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-349>

34. *Cyprus:* The Commissioner for the Protection of Children's Rights Laws, 2007 and 2014.

Dostupné na (v gréckom jazyku):

http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/DMLlegrep_en/DMLlegrep_en?OpenDocument

35. *Dánsko:* Lov om Folketingets Ombudsmand. Dostupné na (v dánskom jazyku):

<https://danskelove.dk/ombudsmandsloven>

36. *Estónsko:* Õiguskantsleri seadus. Dostupné na (v estónskom jazyku):

<https://www.riigiteataja.ee/akt/122122014008?leiaKehtiv>

37. *Fínsko:* Laki lapsiasiavaltuutetusta. Dostupné na (vo fínskom jazyku):

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20041221?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20lapsiasiavaltuutetusta>

Valtioneuvoston asetus Lapsiasiavaltuutetusta. Dostupné na (vo fínskom jazyku):

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050274>

Valtioneuvoston asetus lapsiasiavaltuutetusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Dostupné na (vo fínskom jazyku):

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150341>

38. *Francúzsko:* Loi organique n° 2011-333 du 29 mars 2011 relative au Défenseur des droits.

Dostupné na (vo francúzskom jazyku):

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000023781167/>

39. Vyhláška z 29. júla 2011 o postupe uplatniteľnom pred ochrancom práv. Dostupné na (vo francúzskom jazyku):

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000024414558>

40. *Grécko*: Príslušné právne predpisy týkajúce sa ombudsmana. Dostupné na (v gréckom jazyku): <https://www.synigoros.gr/?i=stp.el.constitutionlaw>
41. *Holandsko*: Wet Nationale ombudsman. Dostupné na (v holandskom jazyku): <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003372/2022-05-01>
42. *Chorvátsko*: Zakon o pravobranitelju za djecu, NN 73-2017 a Poslovnik o radu pravobranitelja za djecu, NN 49-2018.
Dostupné na (v chorvátskom jazyku): <https://dijete.hr/en/dokumenti/domaci-propisi/zakon-o-pravobranitelju-za-djecu/>;
Dostupné na (v anglickom jazyku): <https://dijete.hr/en/ombudsman-for-children-act>
43. *Írsko*: Ombudsman for Children Act. Dostupné na (v anglickom jazyku): <https://www.oco.ie/library/ombudsman-for-children-act-2002/>
44. *Litva*: Lietuvos respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymas. Dostupné na (v litovskom jazyku): <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103388/RvMfdDglIO>
Dėl lietuvis respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos nuostatų patvirtinimo.
Dostupné na (v litovskom jazyku): <http://vtaki.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/teises-aktai-reglamentuojantys-istaigos-veikla>
45. *Lotyšsko*: Tiesībsarga likums. Dostupné na (v lotyšskom jazyku): <https://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/tiesibu-akti/tiesibsarga-likums>
46. *Luxembursko*: Loi du 1er avril 2020 instituant l’Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher. Dostupné na (vo francúzskom jazyku): <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2020/04/01/a282/jo>
47. *Maďarsko*: 2011. évi CXI. Törvény az alapvető jogok biztosságáról. Dostupné na (v maďarskom jazyku): <https://njt.hu/jogszabaly/2011-111-00-00>
48. *Malta*: Att dwar il-kummissarju għat-tfal. Dostupné na (v anglickom jazyku): <https://legislation.mt/eli/cap/462/20080101/eng>
49. *Poľsko*: Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka. Dostupné na (v poľskom jazyku): <https://lexlege.pl/ustawa-o-rzeczniku-praw-dziecka/>
50. *Portugalsko*: Lei Orgânica da Provedoria de Justiça, Legislação base – Základné právne predpisy. Dostupné na (v portugalskom jazyku): <https://www.provedor-jus.pt/quem-somos/legislacao-base>
51. *Rumunsko*: Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului a celý legislatívny rámec. Dostupné na (v rumunskom jazyku): <https://avp.ro/index.php/resurse/cadru-legislativ>

52. *Slovinsko*: Zakon o varuhu človekovih pravic. Dostupné na (v slovinskom jazyku): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO300>
53. *Španielsko*: Príslušná legislatíva. Dostupné na (v španielskom jazyku): <https://www.defensordelpueblo.es/en/who-we-are/what-is-the-defensor/>
54. *Švédsko*: Lag (1993:335) om Barnombudsman. Dostupné na (vo švédskom jazyku): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993335-om-barnombudsman_sfs-1993-335
- Förordning (2007:1021) med instruktion för Barnombudsmannen. Dostupné na (vo švédskom jazyku): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20071021-med-instruktion-for_sfs-2007-1021
55. *Taliansko*: Legge 12 luglio 2011, n. 112 Istituzione dell'Autorita' garante per l'infanzia e l'adolescenza. Dostupné na (v talianskom jazyku): <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2011-07-12;112!vig=>

Rozhodnutia

56. *Francúzsko*: Rozhodnutie ochrancu práv č. 2020-213 z 15. Decembra 2020. Dostupné na (vo francúzskom jazyku): <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000042709581>

Publikácie

57. Supplementary Report of the Danish Parliamentary Ombudsman to the UN Committee on the Rights of the Child on Denmark's Fifth Periodic Report to the Committee. Dostupné na (v anglickom jazyku): <https://en.ombudsmanden.dk/publications/rapportfn/report>
58. Správa o činnosti dolnorakúskeho úradu. Dostupné na (v nemeckom jazyku): https://www.kja-noe.at/fileadmin/user_upload/downloads/Taetigkeitsberichte/Taetigkeitsbericht_2017-2019.pdf
59. EU action on the rights of the child. Dostupné na (v anglickom jazyku): https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/eu-action-rights-child_en